A°. 1832. N°. 1.

De uitgave van deze Courant geschiedt des Woensdags en Zaturdags, bij de GEZUSTERS SERRES. Het abonnement is ƒ 9,95 per Jaar.

Advertentiën worden aangenomen tegen 25 cents eiken regel, mits op een zegel van 75 cents geschreven. Bijdragen zullen met dankbaarheid ontvangen worden.

SURINAAMSCHE COURANT.

WOENSDAG, DEN 4den JANUARIJ.

PARAMARIBO.

MILITAIR BUREAU.

Den 1 Januarij 1832.

Door Zijne Excellentie den Heere Gouverneur Generaal *a. i.* der Nederl. W. I. Bezittingen, zijn gedurende de maand December jl., de na te noemene aanstellingen gedaan bij de Schutterij van *Paramaribo;*

als:

Tot Kapitein bij den Staf, behoudens zijne functien van Officier van Kleeding en Wapening, de 1e. Luitenant Officier van Kleeding en Wapening J. L. DE BIJE.

Tot 2e. Luitenant *à la suite* bij de Eerste Afdeeling, ten einde als zoodanig bij Zijne Excellentie belast te zijn met de functien van Adjudant, de Sergeant E. J. VAN WIJHE van genoemde Afdeeling.

En is

bij Schutterij-Order, dd. 22 December ll., na aanleiding van daarom gedaan verzoek, uit gemelde Schutterij, *eervol* ontslag verleend aan den 2e. Luitenant F. G. PICHOT L'ESPINASSE, tot dus verre belast met den dienst van Adjudant.

De Chef van den Staf,
R. H. ESSER.

ADVERTENTIEN.

. Post GRONINGEN, rio *Saramacca*, den 29 December 1831. Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON, *CATHARINA LOUISA SERRES*, Echtgenoot van

V. W. DE VILLENEUVE,
1ste *Luiten. bij het bataill. Jagers n°. 27, Ridder van de Militaire Willems-Orde, 4de klasse.*

De ondergeteekenden zullen Heden over *zes* weken, dag en datum nader te bepalen, publiek verkoopen, door- en ten Huize van den Vendumeester A. SALOMONS, de navolgende *EFFECTEN*, alle aankomende den Boedel van wijlen den Heer A. MALMBERG Az., als:

1°. De Plantagie *NIEUW ROELAND*, met al deszelfs Bepootingen en Beplantingen, alsmede de daarop staande 700 goed als nieuw getimmerde GEBOUWEN, gelegen in de rivier *beneden Commewijne*, tusschen de Plantagien *Schoonoord* en *Breedevoort*.

2°. Den Grond *ALTONA*, met het daarop staande GEBOUW, en de daaraan behoorende koppen SLAVEN, gelegen in de *Para kreek*.

3°. Een Hecht, Sterk en Weldoortimmerd, onlangs nieuw gebouwd Koopmans *HUIS* en *ERF*, staande en gelegen op den hoek van de *Waterkant* en *Keizersstraat*, bekend onder Lr. A. N°. 33, thans bewoond door de Heeren GEBR. REELFS.

4°. Een Hecht, Sterk en Weldoortimmerd Heeren *HUIS* en *ERF*, staande en gelegen aan de *Heerenstraat*, bekend onder Lr. A. N°. 16 *bis*, thans bewoond door den WelEdele Gestr. Heer Mr. P. FIERS SMEDING.

5°. Een Hecht, Sterk en Weldoortimmerd *HUIS* en *ERF*, staande en gelegen in de *Saramaccastraat*, bekend onder Lr. D. N°. 527, vroeger door den Overledene bewoond.

Zullende de Koop-conditien *acht* dagen voor den Verkoopdag, ten huize van den eerste ondergeteekende ter *visie* liggen.

Paramaribo, 2 Januarij 1832.

HENDk. GOUDMAN qq.
Mede voor den Heer J. NOORDBERGH qq.

De Ondergeteekenden verwittigen de daarbij belanghebbenden, dat de Boedels van wijlen de Heeren JAN JANSSEN BROUWER en wijlen GAJUS HAJONIDES BROUWER, door den eerzame Kapt. G. L. RÖPERHOFF als Generale Gemagtigde van de Erfgenamen worden overgenomen.

Paramaribo, den 1 Januarij 1832.

E. J. WESENHAGEN.
H. A. BUHK.
Executeuren.

De reeds geannonceerde publieke Verkoop van de *HUIZEN* en *ERVEN*, aankomende den Boedel wijlen den Heer J. L. GARDÉ, waaronder ook het *HUIS*, aan de *Saramaccastraat* gelegen, zal plaats hebben over 14 dagen, de dag nader te bepalen.

Zijnde dezelve inmiddels *uit de Hand te Koop.*

Paramaribo, 4 Januarij 1832.

J. J. G. SPILKER qq.

M. A. KEIJSER, zal Vrijdag den 6den dezer, op Vendu verkoopen: Provisien en Stukgoederen; — alsmede voor rekening van den aflader: Dertig kwart vaatjes Rook- en Pekelspek; vijftig vaatjes Saucijsjes en Worst. — Voorts Aardewerk, Strijkijzers en eenige kistjes Carqueveille- en Madera Wijnen in heele en halve flesschen.

'S GRAVENHAGE, 2 October. Bij dagorder van den 27sten September is aan het leger bekend gemaakt, dat door Z. M. den koning onderscheiden officieren benoemd of verplaatst zijn, en dat een aantal militairen tot ridders van de Militaire Willemsorde en van den Nederlandschen Leeuw zijn verheven. Tevens is bij die dagorder, op bijzonderen last des konings, eervolle melding gemaakt van onderscheidene krijgslieden.

— Berigten uit Rome melden, dat aan den heer Cappaccine, gewezen Pauselijken nuntius in de Nederlanden, bij zijne terugkomst aldaar, de waardigheid van secretaris van Staat zou worden opgedragen.

— Gisteren morgen is te Breda het laatste transport krijgsgevangenen uit Belgie aangekomen; de meeste dier manschappen behoorden tot de zevende en achtste afdeelingen. Den vorigen avond waren eenige karren met gekwetste krijgsgevangenen insgelijks te Breda binnengebragt.

Bij hunne aankomst op den vaderlandschen bodem, heeft men, met voorkennis en goedkeuring van Z. K. H. prins Frederik, aan de uit krijgsgevangenschap teruggekeerde onderofficieren en soldaten eenige gelden toegelegd, ter hunner verkwikking. Deze gelden sproten alleen voort uit liefdegaven der divisien van het mobiele leger, en van het garnizoen te 's Hertogenbosch.

— Den 26sten heeft, bij Maastricht, aan den Lindeboom, de uitlevering plaats gehad van zes Belgische krijgsgevangen, welke zich sedert het begin van Augustus in die vesting bevonden hadden. De Belgische bevelhebber van Tongeren, aan wien deze gevangenen overgeleverd werden, had aan den generaal Dibbets berigt, dat te Hasselt nog drie onzer gekwetsten aanwezig waren, die wegens zware ziekte nog niet hadden kunnen opgezonden worden, alsmede dat twee onzer gekwetsten in het ziekenhuis te Tongeren nog niet ver genoeg in hunne genezing gevorderd waren, om te worden vervoerd, zullende aan deze manschappen bij vervolg, naar mate zij herstellen, gelegenheid gegeven worden, om naar het vaderland terug te keeren.

FRANKFORT, 30 September. Onze *Ober-Post-Amst-Zeitung* van heden deelt een berigt mede uit Straatsburg 6 uur 's morgens, van dezen inhoud: Alle poorten zijn gesloten, alle militairen onder de wapens, reeds is er kruid en lood uitgedeeld; en de kanonnen op de publieke plaatsen gesteld. Er is een vreesselijk getier, geraas en rumoer in de stad; alle klassen der inwoners zijn zaamgeschoold, en het gedruisch van het trommelslaan, de klank der horens, wordt nog overtroffen door het geschreeuw der menigte: weg met de Douanen, weg met de monopolen! leve de vrijheid! De nationale garde doortrekt de straten, doch ook mede instemmende in dit zelfde geroep, en nu juist staan 800 tot 1000 derzelver aan de porte d'Austerlits om van de linietroepen de overgifte van dezen wachtpost af te vragen of af te dwingen. 10 uur voormiddag. Reeds heeft men vier uren onderhandeld met de autoriteiten, en de spanning der gemoederen heeft den hoogsten trap bereikt. Niettegenstaande den besten wil, kan men de belastingen naauwelijks door de dwang langer inzamelen, en zij drukken bij ons niet, zoo als wel in andere staten, hoofdzakelijk op artikelen van weelde, maar zelfs de noodzakelijkste, meest alledaagssche levensbehoeften, zijn naauwelijks meer te koopen. Wel ziet men het in, dat de tijd groote vorderingen in Frankrijk te weeg brengt, en dat echte patriotten tot elke opoffering bereid moeten zijn, maar men verwacht dan ook van het gouvernement, dat het in den geest des tijds, in den zin des volks handele. 11 uur. De burgers eischen met de bajonet in de hand tolvrije inkomst van het slagtvee; twee battaillons die de poort bezet hielden wachten op hunne laatste bevelen, en schijnen niet zeer genegen om zich tegen de burgers te verzetten. De trom wordt geroerd, het antwoord van den prefect, heer de Champlouis is daar, alle gepaste eischen zullen ingewilligd, maar niets zal door geweldadige middelen verkrijgbaar gesteld worden. De stad is in staat van beleg verklaard. De kommandant generaal Berijer neemt ernstige maatregelen, doch met beleid en zachtheid gespaard.

Bij de tegenwoordige meer dan bevreemdende gesteldheid der staatkundige handelingen van het Britsche kabinet, in verband met de aangelegenheden van andere hoven,

bevat het onlangs verschenen, welgeschreven Werk, ten titel voerende: *Levensgeschiedenis van Z. M. George IV, Koning van Groot Brittannie enz.; met een overzigt van zijne regering en van de handelingen zijner voornaamste ministers*, in weinig bladzijden veel belangrijks, en het is der moeite niet onwaardig de aandacht van het publiek, bij de tegenwoordige gebeurtenissen, op den inhoud van dit Werk te vestigen. In een' onderhoudenden trant maakt de schrijver ons bekend met de vroegste levensbedrijven van den overledenen koning: met kiesche trekken schets hij zijne jeugdige buitensporigheden, zijne minnarijen, zijn huwelijk, zijne echtscheiding, zijn staatbeleid en zijne regering. Het verhaal is doorweven met allerbelangrijkste bijzonderheden nopens de geschiedenis van het afgeloopen tijdvak dier regering. Eene onzijdige beoordeeling van Napoleons daden, van die des hertogs van York, lord Liverpool, den heer Canning, den hertog van Clarence, lord Willington en andere, komen in den loop van het werk voor. Ook de groote verwarringen van den handel in 1825, en de crisis van 1826, worde onbewimpeld voorgesteld, en mogen in de tegenwoordige oogenblikken tot gewigtige overdenkingen aansporen.

Het volgenden uittreksel van dit werk leert den invloed kennen van den algemeenen vrede van 1815 op den toestand en de gemoederen der Britsche natie, en behelst eenige bijzonderheden nopens den prins, die thans in België eene merkwaardige rol op het tooneel der staatkundige wereld op zich neemt.

»Het gevolg van den slag van Waterloo boezemde algemeene, zeer groote vreugde en geestdrift in. De dankbaarheid der natie vertoonde zich niet alleen in de eerbetooning en geschenken aan de levenden, maar ook in prachtige gedenkteekenen voor de gesneuvelde helden. Eene onmetelijke som werd door het parlement bestemd tot onderstand dergenen, wien die dure zegepraal rampspoedig had gemaakt.

»Maar de triumfale blijdschap over den krijgsroem der natie werd in droefheid veranderd door de moeijelijkheden van den koophandel. De prijsvermindering der produkten, ten gevolge van den vrede, baarde groote misnoegdheid. — — — — —

»Op den 3 Mei (1815) gaf de prins regent zijne toestemming tot het huwelijk van de prinses Charlotta van Wallis, zijne dochter, met den prins Leopold van Saxe-Coburg. Eene jaarwedde van 60.000 pond sterl. (waaronder 10.000 pond sterl. als eene particuliere toelage voor de prinses) werd het vorstelijk paar toegelegd. — — —

»De prins Leopold was vóór de voltrekking van zijn huwelijk door eene akte van het parlement genaturaliseerd geworden.

»Weldra bleek het, dat voorspoed en welvaart niet altijd de gevolgen van den vrede zijn; en toen de hooge spanning, in welke men zeer aanzienlijke sommen verspild had, verloopen was, begon de natie de uitspoorigheid daarvan te betreuren. Het werd nu noodzakelijk, een stelsel van *bezuiniging* aan te nemen. Het zoude zeer gewenscht zijn gewees, indien alle standen van het leven bij deze bezuinigingen, zich van het noodige hadden kunnen voorzien; doch hier, gelijk elders, baarden zij eerlang behoefte en armoede, en gevolgelijk ontevredenheid. Eene aanzienlijke staande armee, die door de misnoegdheid van het volk noodzakelijk was geworden, maakte de lasten nog zwaarder en vermeerderde de gisting der gemoederen.”

BIBLIOMANIE.

Onze eeuw mag te regt de eeuw der genootschappen (maatschappijen, associatiën, clubs enz.) genoemd worden. Onder de soortgelijke vereenigingen zullen die clubs in Engeland haar tot eer verstrekken, welker leden, als *boekliefhebbers*, zich onderling belasten tot het opkoopen en drukken van lettergewrochten, die anders nimmer het licht zouden hebben gezien.

John, derde hertog van Roxbohroug, geboren 1740, overleden 1804, was een Schotsch edelman, wiens verfijnde zeden, gelukkig voorkomen en uitnemende gave van zich gemakkelijk, vrij en sierlijk uit te drukken, de overleveringen voor den geest bragten van een hof, aan hetwelk lord Chesterfield den post van ceremoniemeester hadde kunnen waarnemen. Rampslagen, die reeds in vroegen levenstijd hem troffen; rampslagen, tegen welke geen hooge rang, noch aanzienlijke rijkdommen eenen talisman verleenen, gaven hem dien trek tot droefgeestigheid en ingetogenheid, die eene stille, eerzame leefwijze doet verkiezen boven de vermaken en druischende tooneelen der groote wereld. Hij vertoonde zich niet ten hove, dan wanneer zijne bediening als kamerheer dit gebood, van welke waardigheid alleenlijk de persoonlijke vriendschap van George III hem belette afstand te doen.

Landelijke uitspanningen vervulden zijne meest werkzame levensuren wanneer hij zich in Schotland bevond; gedurende zijn verblijf te Londen spreidde hij in het opsporen en verzamelen van boekwerken een geduld ten toon, hetwelk nimmer is overtroffen geworden. Met dezelfde begeertedrift en dezelfde volharding bespiedde hij het wild nabij eene bron der met sneeuw overdekte Cheriotsgebergten, en bragt hij geheele dagen door met het collationeren zijner editie van Caxton's *Boek van Troje*. Ik zelf heb hem hooren verhalen, welke omstandigheid in hem de zucht tot de bibliomanie had doen geboren worden.

Lord Oxford en lord Sunderland, beide vermaarde bibliomanen van dien tijd, aten op zekeren dag bij Robert, tweede hertog van Roxborough; het gesprek viel op de *edito princeps* van Bocacius, te Venetien in 1471 gedrukt, en zoo zeldzaam voorkomende, dat men twijfelde of zij bestond. De hertog was zelf geen bibliomaan, maar toevallig was hem een exemplaar dier kostelijke uitgave tot den prijs van 100 guinjes aangeboden geworden. Als een ware prolaan had hij dien prijs schreeuwend duur gevonden; de geestverrukking zijner vrienden deed hem echter inzien dat hij ongelijk had gehad, en aangenomen hebbende hun dien schat te bezorgen, welken zij als onwaardeerbaar roemden, hield hij op den bepaalden dag zijn woord. Zijne soort van zegepraal over zijne beide vrienden maakte op zijnen zoon eenen zoodanigen indruk, dat deze zijne tot het verkrijgen van zeldzame boeken steeds klimmende zucht, aan dit kleine voorval toeschreef.

Na het overlijden van lord Roxborough werd zijne heerlijke boekverzameling, na aan een langwijlig regtsgeding te zijn ontsnapt, in verkooping gebragt, en trok door den rijken inhoud van den catalogus, de oplettendheid van alle liefhebbers tot zich.

Nooit had men eenen zoo talrijken drom van bibliomanen, met of zonder rangtitel, in de verkoopingzaal bijeen gezien, dan die zich toen dagelijks aldaar verzamelde, telkens het voorgevallene van den vorigen dag tot de stof hunner gesprekken makende, deze verhief zich trotsch op zijne overwinning, geene betreurde het ongeluk van zich door eenen meer stoutmoedigen mededinger te hebben laten overbieden. De wedstrijd der tot deze verkooping getrouwelijk opkomende personen werd besloten door het oprigten eener societeit van dertig liefhebbers, die onderling verbonden door de liefhebberij voor zeldzame en merkwaardige boeken, zich onder het voorzitterschap van den graaf van Spencer, tot club vestigden. Ter gedachtenis van het verkoopen van 's hertogs bibliotheek, gaven zij zich den naam van *Roxborough-club*.

Krachtens eener harer statuten is ieder medelid verpligt aan de club het drukken van een manuscript, of wel het herdrukken van eenig aloud boekwerk aan te bieden, en zulks ter eigene keuze van het medelid, op den tijd wanneer hij het vorgzaam oordeelt. Die boeken moeten met zorg, op eenvormige wijze gedrukt en door den uitgever onder zijne clubsbroeders uitgedeeld worden, tot een gelijk getal exemplaren, aan ieder hunner, als hij zelf er aan zijne bijzondere vrienden geeft, doch evenwel altijd in dier voege dat het boek nog iets van deszelfs zeldzaamheid behoudt. De Roxborough-club heeft, sedert hare instelling, reeds meer dan veertig zeldzame werken herdrukt, van welke de meesten door hunne innerlijke waarde belangwekkende zijn. Telken reize, wanneer die herdrukken toevallig op eene verkooping zijn gekomen, zijn zij er tot eenen hoogen prijs afgegaan; de eenige maal dat eene volledige verzameling ter auctie werd gebragt, werd zij niet losgelaten dan op het bod van 130 *pond sterl.*

Twee societeiten, gelijksoortig met die der Roxborough-club, zich met hetzelfde doel tot eenen jaarlijkschen maaltijd vereenigende, zijn, later, in Schotland gevestigd geworden.

De eerste, *Baunantyne-club*, bestaat uit honderd leden, welk getal niet kan overschreden worden. De weinig bekende man, van wien deze club haren naam heeft ontleend, was een eenvoudig kopiist, die, gedurende de pest van 1568, het denkbeeld had, zich in eenzaamheid af te zonderen, om er zijne vaderlandsche letterkunde te redden, door al datgene te verzamelen en af te schrijven wat tot op dat tijdsgewricht door het nationaal vernuft van Schotland was voortgebragt. Deze taak had hare moeijelijkheden, want G. Baunantyne berigt ons, dat hij menigwerf zeer oude en reeds verminkte handschriften te ontcijferen had, die derhalve zonder den arbeid van dezen getrouwen kopiist, voor altijd zouden zijn verloren gegaan.

Zonder vele gevaren te loopen kon hij ook zich de oorspronkelijke werken tot zijne afschriften niet verschaffen, op eenen tijd, dat alle de gewone betrekkingen van het leven - onderbroken waren, en geen enkel boekdeel van balladen hem ter hand kwam, dan na aan eene beroking en andere voorbehoedmiddelen der quarantaine te zijn onderworpen. Het boek, hetwelk dit werk van geduld bevat, telt niet minder dan 800, zeer net en digt in één gedrongen, met kleine letter beschreven, bladzijden. Het behelst de geheele bekende aloude poëzij van Schotland; het is een kostelijk palladium voor de geschiedenis, en de beroemde bisschop Pereij heeft, bij het zamenstellen van zijne *collection*, rijkelijk uit hetzelve geput.

Deze club van Schotsche bibliomanen is niet beperkt binnen den eenigzins engen kring der club, die haar oorspronkelijk tot voorbeeld strekte. Bij het statut tot het herdrukken der zeldzame werken, hebben hare leden een ander statut van meer algemeene vruchtwerking gevoegd, krachtens welk zij eene jaarlijksche som van 500 pond sterl. heffen, bestemd tot het uitgeven van groote en belangrijke werken, van welke het drukken de geldmiddelen van een eenig persoon zoude overtreffen. Ieder lid der club, of onder zijn toeverzigt een ander des bevoegd persoon, heeft de waakzorg over de uitgave van een boekdeel, of van eene volgreeks van boekdeelen, van welke een klein gedeelte aan het publiek wordt afgestaan, en van welke de voor de leden der club bestemde exemplaren door eene eigene papiersoort en bijzondere sieraden, onderscheiden zijn. Zoo zijn wij aan de Baunantyne-club eene schoone uitgave verschuldigd van de *Geschiedenis tijdens Karel VI*, en van de onnavolgbare *Gedenkschriften van sir John Melville*, gedrukt naar een eigenhandig vervaardigd geschrift.

Het plan der Baunantyne-club is door eene andere societeit aangenomen geworden, uit bibliomanen bestaande en te Glasgow vergaderende, Maitland-club genoemd, naar den naam van den beroemden dichter uit het geslacht van Lethington. Maar, wat der beide clubs tot eer verstrekt, is, dat zij, zich boven eene ijdele wederzijdsche mededinging verheffende, hunne pogingen en middelen hebben weten te vereenigen, waar hun doel, door de afzonderlijke vermogens van dezen of genen der leden, niet kon worden bereikt: Deze zamenwerking der beide clubs heeft ons het groote werk, de *Annals* van Pitcairn bezorgd, hetwelk een onmisbaar repertorium uitmaakt voor al wie de oude geschiedenis van Schotland wenscht te bestuderen.